

Demokrasi ve Sosyalizm

Koray Çalışkan

koray.caliskan@boun.edu.tr

Türkiye’de sosyalistler demokrasi mücadelesinde önde gider. Ancak demokrasinin içeriğini tanımlama ve mücadelelerinde onu uygulama konusunda ayak sürürler. Yanlış anlaşılmasın, sağcılar daha demokratsür demek istemiyorum. Tam tersi. Onlar ne demokrasi mücadelesi verirler ne de kendi örgütlerinde uygularlar. Sağ siyaset için bu ciddi bir sorun yaratmaz.

NEDEN?

Sağ siyaset, iktisadi ilişkilerdeki eşitsizlikleri sorun olarak görmez. Onları varsayar. Bu nedenle bu eşitsizliklerin tamiratından kazandıklarını kısa vadeli maddi çıkar olarak sağ siyasetin aktörlerine dağıtır. AKP’liyseniz ya da Genç Partili, bir kere iktidara gelin, ya da muktedirler Meclis’e girsin diye çalışın, oyunuzdan başka vereceğiniz bir şeyiniz yoksa kömür, oydan başka vereceğiniz varsa verdiğinizin iki katını geri alırsınız. Encümen binanıza ruhsat verir olur biter.

SOLCU VE BEDEL

Oysa solcular için bu geçerli değil. Bu yüzden solun iktidarı için çalışanların tümü bir nebze de olsun kaybetmeye mahkûmdur. Çevrenize bir bakın. Kaçı sağdan kaçtı soldan ağzı yanan insanlarla dolu? Hepsinin Allah belasını versin diyen kaç solcu kaç sağcı var?

Bu mesele yalnızca Türkiye için böyle değil. Meksika’dan Mısır’a solcuların ortak belasısıdır bu. Sosyalizm mücadelesi verenler ya kitlesel bir duygudaşlığın yarattığı hissi sermayeye ortak olurlar, ölüm bile vız gelir... Böyle zamanlar çok enderdir. Türkiye bu treni çoktan kaçırdı.

Ya da varlarını yoklarını sosyalizm mücadelesine adarlar. Sonunda kötü mü olur? Kesinlikle hayır. Türkiye halkları sosyalistlerin verdiği mücadeleler sayesinde biraz daha müreffeh, biraz daha az acılı hayatlar yaşıyor, ordu biraz daha kışlasında, BirGün biraz daha özgür.

ÇÖZÜM YOK MU?

Var. Hem de birkaç tane. En önemlisi de örgütlenmenin kendisini bedel ödeme üzerinden değil, açılan alanı paylaşma üzerinden yaşamaya dayanıyor. Nasıl paylaşacağız, nasıl ortaklık kuracağız? Solun durumu belli. Birarada yaşamı savunalım diyenler bile birarada duramıyor. Yazık.

İnsanlık tarihinin deneye yanıla bulduğu bir çözüm yolu var. İstedığınız kadar ideoloji, söylem, medya diye bahane bulun, demokratik iradenin karmaşık geç-modern toplumlarda serbest seçimlerin dışında kullanılabileceği bir yol daha bulamazsınız. Varmış gibi yapabilirsiniz. Kendinizi kandırırsınız.

Oysa alternatif mevcut. Örnek verelim, somut olsun: Sendikalar. Diyelim 100.000 kişilik bir sendika yönetim kuruluna girdiniz. Gazeteniz var. Önemli. Gerçekten sendikal meselelerden bahsederseniz, sorunları tartıp çözüm ararsanız kendinize rağmen bir sürü yazı basmak zorundasınız. “Sorun çıkar”, “aman sıkıntı yaratır” dersiniz, kaybeden sendikanız olur.

Başka bir örnek: Diyelim yönetim kurulundasınız. Sizin ekibizin dışında başkaları da seçimle girmiş yekaya.. Onları yönetime katmaz, yanlarından dolaşmaya kalkışırsanız, önce emekçilere saygısızlık etmiş olursunuz. Birakın kendinizi, inandığınızı eşitlik, özgürlük ve demokratik temsiliyet mekanizmalarınıza karşı gelmiş olursunuz. Allah muhafaza ilerde bir devrim mevrin yaparsanız, modern devletin iktidar teknolojilerini lağvetmeyip, siyasi manivelalar olarak kullanmaya başlırsınız, ki o an o mekanizmalar sizi kullanmaya başlar. O güzel gelecek altınızdaki kayar.

DEMOKRASİ İYİDİR

Önce tek yol demokrasi demeyen sosyalizm fikrine uzak durmalı. Demokratik olmak ise çoğu kere kendimize rağmen birçok şey yapmayı gerektirir. Koalisyonlar kurmayı, ortak alanı yaratmayı, onu paylaşmayı, fikrine karşı olduğumuz birisinin bile fikri dikkate alınsın diye kendi düşüncemiz gibi mücadele etmeyi gerektirir. Bu demokratik olgunluk oluşmadan, devlet kontrolü üzerinden düşlenen sosyalizm bize neoliberal kapitalizmden daha çok zarar verir. Ve o gün bir gün gelirse, bugünün sosyalistlerinin çoğu, özgürlük âşığı çocuklar oldukları için, o günün anti-komünistleri olur. Ve daha da acısı, olur da sol bir hegemonya kurarsa, kitleleri içine çekerse, bugünün sağcıları o zamanın en hızlı komünistleri kesilir. Bilmiyorum bu hikâye insanlığın başına daha önce gelmiş mi?

O ZAMAN...

Demokrasi. Kendimize rağmen, her zaman.